

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul :Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 120 Lei — Pentru străinătate un an
900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vineria.**Correspondențele**să se adreseze Redacției Telegraful Român
Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză.
Articole nepublicate nu se înapoiază.**Prețul inserțiunilor :**un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul convenit.**Abonamentele și inserțiunile**să se adreseze Administrației ziarului Tele-
graful Român, Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45

Anul nou în Sibiu

Sfânta liturghie

Prima zi a anului în care am intrat s'a serbat și de data aceasta cu toată solemnitatea în biserica noastră catedrală. S'a oficiat sfânta liturghie, din partea P. S. Sale Arhiepiscopului Vasile, cu mare asistență, hirotonind întru diacon pe clericul A. Samuilescu.

La serviciul divin au participat I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, dnii generali, ofițerii superiori aflători în garnizoană în frunte cu dl general Virgil Economu, Comandantul Corpului VII Armată, șefii tuturor autorităților civile în frunte cu dl prefect județean, Dr. Coriolan Ștefan, dl primar Dr. Goritz și un foarte mare număr de credincioși.

La priceastră I. P. S. Sa a ținut o admirabilă meditațiune religioasă ascultată din partea credincioșilor cu multă luare aminte.

Doxologia cea mare

După terminarea sfintei liturghii P. S. Sa Arhiepiscopul Vasile înconjurat de preoții liturgisitori, a oficiat Doxologia cea mare, ridicând rugăciuni fierbinți către Cel Atotputernic, pentru toate câte a făcut nouă și cerând sprijinul și ajutorul Său pentru viitor.

La rostirea rugăciunii pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, muzica militară care se afla postată înaintea bisericii catedrale dimpreună cu o companie a Regimentului 90 infanterie, a intonat Imnul spre rugăciune.

In fața catedralei

După ieșirea din sfânta biserică dl general Virgil Economu adresându-se ofițerilor, subofițerilor și soldaților, cu vocea-i puternică a zis: In ziua anului nou în care am pășit, vreau să vă uniți într'un suflet cu mine și să strigați:

Trădească Majestatea Sa Regele Carol al II-lea.

Dnul general a trecut apoi trupa în revistă și a primit defilarea trupei.

Recepția dela reședința arhiepiscopescă

După terminarea acestor festivități, conform frumosului și vechiului obicei, ca în ziua de anul nou să se aducă felicitări Capului bisericii noastre reprezentanții Armatei, șefii autorităților civile, și fiii sufletești ai I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Nicolae, s'au prezentat în număr mare în salonul de recepție al reședinței mitropolitane, pentru a aduce înaltului Ierarh urări de bine din prilejul intrării în anul cel nou, și a-L asigura de stima, devotamentul, alipirea și iubirea fiască.

S'au prezentat dnii generali și ofițeri superiori din localitate în frunte cu dl general V. Economu, reprezentanții județului în frunte cu dl prefect Dr. Coriolan Ștefan, membrii consiliului arhiepiscopesc și mitropolitan în frunte cu P. S. Sa Arhiepiscopul Vasile, membrii corpului didactic în frunte cu dl director general Ioan Bratu; membrii comitetului al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român" aflători în Sibiu, Dr. Gh. Preda, Dr. V. Bologa, Dr. L. Borcia, Dr. I. Ionaș, dl Silviu Țeposu; corpul didactic al Academiei teologice în frunte cu dl rector N. Colan și al școlii normale dl director I. Sandu; reprezentanții institutului „Albina”, în frunte cu dl președinte Ilie Beu și un număr mare dintre intelectualii sibieni.

După aparițiunea I. P. S. Sale Mitropolitului, în numele Armatei dl general Economu i-a adresat următoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfinte,

In ziua noului an care începe, ostașii și ofițerii Corpului VII Armată slujitori vrednici ai Patriei și Regelui, neclintii în sfânta lor credință strămoșească, aduc Prea Sfinției Voastre urările lor de sănătate și fericire.

Zilele cari au curs, prin lipsurile de tot felul, au fost grele,

iar cele care vin nu se vor dovedi mult de cele care au trecut; totuși, puterile sufletești și ale minții se măsoară tocmai în aceste timpuri de restriște.

Iată de ce sunt fericit să constat că, încrezător în Dumnezeu și cu conștiința datoriei vie, toți soldații și ofițerii, s-au împlinit această datorie cu o inimă curată și cu speranța în bunătatea Atotputernicului care va răsplăti nestrămătatul lor devotament.

Cu rugămintea caldă, Inalt Prea Sfinte, de a intensifica sfaturile bune și pildele moralei creștine, ne vom închina și pe viitor cu aceeași inimă curată Dumnezeului părinților noștri și vă zicem «La mulți ani».

In numele intelectualilor clerici și mireni și în numele tuturor fiilor credincioși din centrul Mitropoliei noastre, P. S. Sa Arhiepiscopul Vasile a rostit următoarele:

Inalt Preasfințite,

Venim, după datina străbună, să-ți prezentăm la acest început de an nou felicitările și urările noastre de credincioși și duhovnicești, cu dorința fierbinte, ca plâpândul copil al veșniciei, ce ne sosește, dorit și temut, să ți aducă dela Dumnezeu deplină sănătate și vigoare sufletească spre împlinirea misiunii înalte la care ești chemat; Țării ușurări și mai multe bucurii și tuturor creștinilor sporirea credinței, tărie sufletească și încredere în puterile proprii.

Fiecare an nou sosește cu o undă de optimism, de care se agață speranțele noastre cele mai trandafirii, iluziile noastre cele mai dragi. Dar când la sfârșit, vine rândul bilanțului, prea adeseori constatăm cu desamăgire, că multe din dorințele noastre au rămas numai înmuguriri, curând oflitate de cruzimea unei sorți potrivnice și puține au înflorit și adus rodul așteptat. De aceea când oamenii spun, că în seara de 31 Decembrie îngroapă anul vechiu, de fapt își îngroapă propriile iluzii înșelate, propriile speranțe scuturate fără rod. Și totuși optimismul, acest neprețuit dar dumnezeesc, ne rămâne ca o rezervă inepuizabilă de energie.

Cu câte bune doriri n'a fost salutat și anul ce trecu, și s'a făcut risipă de bunăcredință, scontându-i belșugul ce ar fi trebuit să delătore cel puțin criza economică, și iată noul an

ne găsește în privința aceasta tot așa departe de o deslegare mulțumitoare.

Mal apreciable rezultate a dat anul trecut în ce privește înviorarea vieții sufletești și micșorarea crizei morale. Trebuie să privim cu multă satisfacție pornirea tot mai vigoasă din societatea noastră către idealismul creștinesc. Acest idealism, sporind omenia, dragostea și bunăînțelegerea dintre oameni, respectul pentru bunurile publice și particulare, mila și altruismul și înfrânând risipa, lăcomia, egoismul teroc și materialismul exagerat, ce ca un flagel bântuie în lume, va deschide drum sigur și către prosperitate economică.

Sămânța cea bună, aruncată în anul trecut și anterior în ogorul neamului, a început să răsară în multe feluri și cu mari nădejdi de securiș îmbelșugat. Pe bunul simț creștinesc și pe omenia proverbială a străbunilor se alătește tot mai temeinic creștinismul veacului nostru, îndrumând dorita renaștere spirituală în toate pătrunile societății, de jos în sus.

Această solidă creanță din moștenirea anului trecut asupra noului an este bucuria noastră cea mare astăzi.

Pentru că între maltele supărări, avem și motive reale de bucurie. Cum nu ne am bucura, văzând cum mândra noastră tinerime universitară, elita conducătoare de mâne a țării, aspiră tot mai profund credință creștină și în congresul său cere ca pe lângă universitățile pentru edificare sufletească și delăturarea dela catedre a profesorilor ateii? Cum n'ar tresări în noi nădejdea de mai bine, când putem constata cu câtă îndârjire a făcut erupțiune în anul trecut banul simț în contra uneltirilor necredincioșilor și dușmanilor legii creștine? Cum n'ar creștea nădejdea noastră, când admirăm unitatea de gândire și simțire creștinească din congresul național bisericesc între cler și fruntașii vieții noastre intelectuale și politice, și lupta susținută ce un ziar creștin din capitală o dă zilnic pentru purificarea atmosferei morale și revenire la ortodoxia în care s'a plămădit, a crescut și s'a întărit neamul nostru? Cum să nu ne crească credința într'o regenerare sufletească producătoare de noul energii, când sântem martori, cum se întefeste activitatea misionară a bisericii noastre, cum sporesc societățile de promovare a creștinismului sincer, cum se cantă și se întâlnesc sufletele intelectua-

Ilor cu bun simț, grupându-se în cercuri de studii pentru cercetarea și deslegarea problemelor sociale dela ordinea zilei în lumina creștinismului activ și formând asociații de propagandă a ideii creștine mântuitoare?!

In toată această mișcare ce se conturează deja în proporții uriașe, îmbrățișând tot ce are mai bun ca suflet neamul nostru, I. P. S. Tu ești sau fericitul inițiator, sau animatorul principal, sau chiagul care adună și leagă la olaltă pe cei buni.

Pentru izbânda înnoirii noastre creștinești, îți urăm, I. P. S., ca noul an să-ți fie prielnic și de bun augur, iar nouă tutu'or de mare folos să-ți fetească!

A urmat dl prefect jud. Dr. Coriolan Ștefan care a prezentat felicitări din prilejul anului nou, în numele înaltului guvern și în numele populației civile a județului Sibiu.

La finea vorbirilor cei prezenți au făcut I. P. S. Sale călduroase ovațiuni.

La aceste alocuțiuni I. P. S. Sa a răspuns printr'o vorbire pătrunsă de îngrijorarea zilelor de azi ale cărei idei principale le redăm în sumar următoarele:

Dle General Comandant,
Prea Sfințite,
Domnule Prefect,

Prea stimați și prea iubiți domni și frați,

Din toată inima Vă mulțumesc pentru atât de prețioasele urări ce ați binevoit a mi le face cu ocaziunea Anului Nou.

Vă urez și eu dela Dumnezeu întărirea puterilor pentru a Vă putea îndeplini misiunea ce aveți în viața obștească a neamului nostru.

Anul Nou este, pentru tot omul obișnuit să facă un examen critic și obiectiv al vieții, un fericit prilej de a constata ce am realizat în trecut și ce obligamente ni se impun pentru viitor. Anul care cu ziua de ieri s'a scurs în noianul

veșniciei ni-a lăsat ca moștenire criza de tot felul prin care trecem nu numai noi, ci lumea întreagă. În mijlocul complicațiilor ei de ordin economic, financiar, politic și mai ales moral, suntem datori să ne dăm seamă de pârghiile pe care se razimă existența, siguranța și prosperitatea neamului nostru. La loc de frunte între ele așez Biserica și credința religioasă pe care o propovăduiește ea, fără să micșorez întru nimic importanța celorlalți factori decisivi în viața noastră ca neam. După concepțiile care mă călăuzesc dau primatul comorilor spirituale, având convingerea profundă că un popor trăiește înainte de toate prin sufletul său și prin idealul de viață ce și l-a cristalizat într'o experiență de veacuri și căruia îi închină cele mai nobile silințe ale sale. Un popor ar putea să fie despoiat, de o soartă nemiloasă, de toate bunurile materiale ce și le-a agonisit, ar putea să existe fără atâtea mijloace ce i le pune la dispoziție civilizația, dar abia când s'ar pierde sufletul său și economiile acestuia, ar înceta de a exista și ar dispărea de pe arena istoriei. Dar, când își păstrează sufletul său întreg și curat, de sub povara oricăror crize, are posibilitatea să se ridice din nou la lumină, să-și redobândească libertatea și mijloacele necesare prosperității sale.

Tocmai fiindcă dau primatul sufletului, văd atât de mare, în mijlocul greutăților zilei de astăzi, misiunea Bisericii noastre. Văd problemele ei. Înțeleg programul larg al ei. Văd legătura dintre idealurile și forțele spirituale ale ei și nevoile reale ale vieții noastre naționale, și am convingerea că cu cât ne vom lega mai strâns de Biserică și de instituțiunile sacre ale ei, cu

atât vom birui mai ușor dificultățile prin care ne este dat să trecem. Nu văd altă putere spirituală prin care am birui, ca puterea care se desprinde din evanghelia Domnului. Iată de ce, nevoia vremii ne îndrumă să ne strângem rândurile și să ne plecăm sufletele înaintea altarelor credinții noastre în Dumnezeu.

În zilele trecute într'una din pastoralele mele am spus iubitei noastre preoțimi să se pătrundă mai mult ca oricând de convingerea, că evanghelia Domnului este singura putere spirituală în stare să dea echilibru sufletelor, să le concentreze prin atracțiunea idealelor sale asupra rosturilor esențiale ale vieții, și astfel să le întoarcă de pe cărările egoismului, rătăcirilor și ale descompunerii sociale de astăzi. Dar apelul meu se îndreaptă în același timp și către toți fiii credincioși ai bisericii noastre, îndeosebi către intelectualii noștri mireni, cari au înțeles întotdeauna temelia morală nelimitată pe care o oferă Biserica pentru viața neamului nostru.

Sânt vesel să constat și de astădată această clară orientare spirituală a intelectualilor noștri mireni. În zilele trecute am primit dintr'un centru eparhial al mitropoliei noastre o chemare care preconizează ideea înfrățirii intelectualilor noștri din Ardeal pentru a da o mai efectivă contribuțiune din partea lor la realizarea programului sfintei noastre Biserici. Dumnezeu să binecuvinteze gândul cel bun și să ne ajute la împlinirea lui. Vă rog să duceți pretutindenea simțământul încrederii în Dumnezeu și în puterea de viață a neamului. Biserica lui strămoșească l-a văzut trecând prin împrejurări și mai critice ca cele de astăzi, dar i-a întărit curajul. Cu experiența ei

de veacuri îi spune și acum: Sus inimile! — și în contact cu dificultățile ce le întâlnim în cale, să ne oțelim puterile pentru a merge cu pași siguri pe drumul ce ni-l indică Providența divină.

Rog pe bunul Dumnezeu să-și trimită binecuvântările sale asupra dreptcredinciosului nostru popor, asupra scumpei noastre țări și a înțeleptului nostru Suveran, căruia — odată cu omagiile noastre felicitări de Anul Nou — îi trimitem cuvântul nostru că ziua de astăzi și cele ce-i vor urma ne găesc pregătiți să ne punem tot devotamentul și toată munca noastră în slujba Țării și Tronului. Impreună cu mine Vă rog să zicem cu toții: Trăiască Regele!

Să răsune amvoanele!

Confuzia morală de azi se atribuie în mare parte înstrăinării societății moderne de acele principii veșnice ale sfintei Evanghelii, cari stau neclintite în orice împrejurări ale vieții. De aceea slujitorii sfântului altar au datoria să răspândească Adevărul dumnezeesc, cu toată seriozitatea și râvna.

Duminecă de Duminecă și la toate ocaziile, amvoanele să răsune, trezind conștiințele și pregătind sufletele ca să primească sămânța Adevărului mântuitor.

Amvonul catedralei noastre și până acum a deprins publicul sibian cu binefacerile predicii.

De Anul nou, însuși I. P. S. Mitropolit NICOLAE a ținut să inaugureze anul acesta de propovăduire printr'o admirabilă meditație asupra textului: «Tatăl nostru carele ești în ceruri» — începutul rugăciunii domnești.

Meditația religioasă pornește dintr'un text evanghelic, iar predicatorul înalță cugetul

FOIȘOARA

Desmoștenirii vieții

Flămânzi și goi și plini de boli dușmane trupului și sufletului, acești năpăstuiți ai sorții ce umblă fără nici un căpătâi dela un capăt la altul al lumii, umplu văzduhul cu gemetele lor cerând milă și ajutor dela cei fericiți de nenorocirea lor.

Ei n'au nici casă, nici masă, nici un pat pe care să-și plece, la vreme de noapte târzie, oasele tridite și trupul ruinat. Strada e căminul lor de totdeauna și milostenia — plata: singura plată ce pot să mai obțină în schimbul rugilor disperate.

La colțuri de uliți stau de strajă din faptul dimineții până 'n noapte. La colțuri de uliți li găesc veghind pe fiecare din acești eroi ai mizeriei trecătorii grăbiți, iar la ușile bisericilor sânt turme întregi.

Dacă vremea nu te iartă să arunci cu banul tău de dar (facă-l aruncil...) și o privire fugară peste fețele lor biciuite de suferință și uneori distruse de viciu, intervine sufletul — cerându-ți interes pentru nenorocirea lor. Sânt mulți; unii au înfățișări înspăimântătoare și cuvinte pierdute și nearticulate ies din gurile lor. Știi ce vreau și le împlinești dorința, dar ai vrea să-ți vorbească mistere din lumea lor. Te apropii și, în ochii lor pierduți și șterși — dacă mai au ochi — vezi departe o lume de întuneric și pătimiri, vezi sufletul lor cariat de patimi și măcinat de chinuri ce nu iartă.

Rămâi ținut locului și te întrebă ce păcate de mult trecute și cine știe de cine făptuite ispășesc acești cetățeni autentici ai unei împărății clădite din lacrimi, mizerie și calicie. Ce-ar fi dacă această armată de flămânzi sălbăticiți de lipsuri s'ar

strânge laolaltă și ar porni să prădeze bogățiile immobilizate în dosul unor închipute porți grele și uriașe și zăvorâte cu grele zăvoare? Ce-ar fi dacă spectrul mizeriei și-ar căsca gura de monstru peste agoniseala celor cari n'o cunosc? Ce-ar fi?...?

Dar o altă aruncătură de ochi peste făpturile lor sdrobite și supte alungă pentru totdeauna gândul fioros. Te încredințezi curând că ei nu aparțin armatelor de șomeri flămânzi ce umplu lumea marilor metropole industriale ale apusului. Te convingi îndată că n'ai în fața ta victimele lipsei de lucru cari inveninați de îndemnul agitatorilor anarhiști ai Moscovei nu mai vreau să creadă greutăților ce apasă lumea întreagă și pornesc cu râsvrătire «marșurile foamei», cea mai nouă și autentică odraslă a impasurilor în care se află omenirea zilelor noastre. Nul! Ei sânt victimele neputinței, jertfele nenoro-

cirilor ce și flutură rânjetul lor hidos la tot pasul. Ei sânt săracii din Evanghelie, orbi, ologii, uscații... pe cari Mântuitorul ne îndeamnă să-i săturăm din prisosul nostru sau barem din «fărimiturile» ce cad dela mesele noastre. Ei sânt icoana vie a jertfelor cu care plătește îndrăzneala omenescă incursiunile vinovate ce le face dincolo de marginile puterilor ei. Ei sânt adeseori tributul pe care omenirea mecanizată și îndobitocită îl dă zi de zi civilizației complicate și rău înțelese, la care a ajuns pornind pe drumuri rătăcite și călăuzită de luminile oarbe ale lumii acesteia. Ei sânt bolnavii pe cari trebuie să-i vindece sufletele vindecate și întărite de biserică-samariteană și biserică însăși. Ei sânt martorii veacului nostru.

I-am găsit și astăzi în diumul meu. Erau mai mulți, căci mai lungă îmi era călătoria ca de obicei. M'a

ascultătorilor până la prezența lui Dumnezeu.

Prezența unui public imens, în frunte cu reprezentanții oștirii din garnizoana Sibiului, ai justiției, administrației și ai

învățământului au ascultat cu adâncă pietate predica de anul nou a I. P. S. Sale, care zugrăvia orizonturile vieții creștine, de închinare și de consacrare Idealului religios.

Presă de Crăciun

Un gazetar de lege nouă, director de mare cotidian românesc, definea cândva presa — dela tribuna camerei — ca fiind un aparat de înregistrare fidelă a fluxului și refluxului opiniei publice.

Primind definiția aceasta — ocazional, desigur — și raportând-o la ofrandele pe care marile noastre ziare îmbrăcate în haină de sărbătoare le au dus Pruncului Isus la Betleem din prilejul Nașterii lui minunate, constatăm că se potrivește.

Ținând seamă de curentul vremii — care în fața dezastrului la care ne-a dus filosofia neputincioasă și recent îngropată a materialismului de toate nuanțele, pledează pentru întoarcerea necondiționată la spiritul singur dător de viață al Evangheliei, — gazetarii noștri se fac ecoul acestei universale dorinți. E de-a dreptul impresionantă risipa de hârtie și cerneală ce s'a făcut în atelierile lor, în vederea apariției după cuviință a ziarelor de sărbători. Iar chestiunile pe care le desbat din prilejul acesta cu o competență care variază după preferințele scriitoriești de toată ziua ale fiecăruia dintre ei, sânt vrednice de remarcat și de reținut.

Insuși Mântuitorul a accentuat într-una din pildele Sale necesitatea prezentării cuviincioase și în «haină de nuntă» la o sărbătoare. Fără a căuta să se conformeze numai decât acestei divine dispoziții, presa o împlinește totuși, căci ea a ajuns în curgera vremurilor o lege scrisă în mădularele noastre și ca atare se

urmează fără calcule prealabile. Cele patru mari cotidiene de care mă ocup — ele fiind în fruntea presei laice românești — scot împreună de sărbători un material risipit pe nu mai puțin decât 92 pagini mari de gazetă. Nota religioasă predomină. Mirosul de tămâie, nu lipsește. Probleme adânci prin importanța și actualitatea lor se pun și se desbat în paginile lor cu dragostea creștinului scriitor care dacă în cursul anului nu izbutește să fie astfel, se străduiește a se face creștin barem de sărbători. Aceasta e impresia de ansamblu. Note discordante (sistem G. Racoveanu: Performanța Magilor, la pagina sporturilor în «Cuvântul» — spre știre și exemplificare) în armonia împăcării și cooperării la buna pace și demnitatea cu care trebuie să petrecem sărbători ca cele trecute, nu lipsesc. Le neglijăm aici nu pentru că sânt puține și ridicole, ci fiindcă ele se pierd în avântul unanim și generos cu care fiecare mântuitor de peană caută să scrie ceva de Crăciun, pentru sufletul său și-al altora. —

Paralel cu înviorarea spirituală ce se simte în lume — și cadrul acesteia — grija pentru tradițiile noastre datini de Crăciun, care formează un tezaur de valori spirituale ale neamului, e accentuată.

Di Vi. Ionescu (Cuvântul) candamă în cuvinte aspre opera de distrugere ce s'a dus împotriva lor în numele civilizației de împrumut care a căutat să sugrume într'un mod barbar specificul nostru etnic.

panglică albastră murdară; cealaltă mână primea mila puținilor trecători pe cari spectacolul acesta li mișca. Buzele lui, aveau impresia că murmură mereu rugăciuni... pentru sănătatea cui?

La colțul celalalt al bisericii, un nenorocit de-o înfățișare inspăimântătoare. O bucată informă de carne ce putu doar să zâmbească — un zâmbet straniu de om cu mintea pierdută — când văzu mila căzând în căciula întinsă. Înaintea lui, pe locul unde mereu săruta pământul, zăpada se topise până la piatră, arătând urmele gurii lui înfierbântate. Era prea mult, prea adrobitor spectacolul acesta... Se inserase deabinele.

— Domnule dragă, de cinci zile sânt călător... flămând... n'am bani să-mi cumpăr o bucată de pâine...

Aveam în fața mea un țaran viguros la trup, dar cu chipul ostenit și nemâncat. Era în cuvintele lui o

în cuvinte viguroase di Nichifor Crainic (Calendarul), urmărind în țesătura istoriei *întrupările succesive ale lui Irod* — îl denunță ca trăind și astăzi în «francmasonul demagog ce insultă biserica» și mai ales în «comunistul revoluționar, care a întonat ateismul ca dogmă de stat». Concluzia apocalipticelor dsale cuvinte e optimistă și creștină ca și aceea a dlui profesor univ. T. M. Popescu (articolul «Când a venit plinirea vremii»): «*Irozi și persecutori mai sânt și vor mai fi, e drept, dar biserica lui Hristos există totuși și înfruntă asalturile ladului.. Ea singură va fi cum a fost totdeauna, corabia mântuirii. Căci dintre toți câți au adus omenirii un cuvânt de bine, numai întemeietorul bisericii creștine a fost Fiul lui Dumnezeu. El este acelaș în veac. Și lucrul Lui este lucrul celui care ni L-a trimis*».

Ziarul Calendarul, care mai mult decât ceilalți frați ai lui de gazetarie dovedește o maturitate evidentă în desbaterea problemelor religioase pe care le agreiază și le actualizează, se prezintă cât se poate de bine.

Ideea păcii — prețioasă mlađiță a sărbătorii împăcării omenirii cu Dumnezeu, — e accentuată pretutindeni ca un ideal, pentru înfăptuirea căruia omenirea va lucra totdeauna. «Universul» și «Curentul» oferă cu toată dreptatea, acestui subiect, locul de onoare din fruntea ziarului.

O plăcută și adânc grăitoare surpriză a fost apariția semnăturilor arhieriești ale PP. SS. LL. Roman al Orăzii, Nicolae al Clujului, Grigorie al Aradului etc. sub crâmpene de amintiri mișcătoare desprinse din vremuri care sânt ale trecutului și ale istoriei. Dealtfel, multe din pastoralele arhieriești de sărbători au apărut în ziarele amintite.

În concluzie, ofrandele gazetarilor par a fi un indiciu din cele multe ale *valorilor veșnice cătră care se orientează omenirea*

zilelor noastre, după atâtea di-bueli infructuoase în apele înțelepților lumii acesteia. Am dorî să fie așa și toate să se întoarcă pline de nădejdi în biserică, așa după cum a făcut nu demult filosofia prin cei mai apreciați corifei ai ei.

Când presa va porni definitiv pe potecile bătătorite de mulțimile anonime, care vreme de două milenii au stăruit în o credință — *numai una*, — atunci va fi ajuns cu adevărat la maturitate; deabia atunci își va fi găsit idealul care nu se învechește nicicând, și niciodată nu ruginește, și căruia va putea și va trebui să-i slujească conștient și devotat — deapaururi.

Grigorie T. Marcu.

+ Pr. Nicolae Isacu

În ziua de 25 Decembrie 1932 a încetat din viață, la locuința sa, Pr. Nicolae Isacu dela parohia Topârcea, protopopiatul Săliștei.

Ca odinioară, dumnezeescul apostol Pavel, presimțind că i se apropie sfârșitul își lua rămas bun dela credincioșii săi zicându-le:

«...și acum știu, că nu veți mai vedea fața mea voi toți aceia în mijlocul cărora am umblat propovăduind împărăția lui Dumnezeu» [Fapte 20, 25]. Așa, octogenarul preot Nicolae Isacu, și-a luat rămas bun dela credincioșii săi, în fața sfântului Altar, în Dumineca înaintea Nașterii Domnului nostru Isus Hristos, rugându-i să-l ierte, dacă, de sfintele sărbători, nu va mai putea servi la acest altar, și nu va mai putea vedea fața lor...

La o săptămână, în sunetul clopotelor de sfânta Liturghie, venerabilul preot cu înfățișare de patriarh și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Care în ziua Nașterii Fiului Său întru ale Sale l-a chemat spre a-l încununa cu cununa cerească a vieții veșnice.

Născut din veche familie preoțească la anul 1846 [2 Oct.] este hirotonit preot, după multe piedeci

oprit la colțul pieții din mijlocul orașului un om ce întindea spre mine, ciotul ce-i rămăsese din mână. Sub umeri ținea cârjile, căci un picior li era amputat în întregime. Înfațișarea lui descoperea un trup fost cândva viguros.

L-am întrebat de nenorocirea lui.

— La Vinteleanca, îmi spuse el. În minte mi-a venit amintirea celei mai groaznice catastrofe de cale ferată întâmplată în România, în anii de după război. L-am mângâiat și am plecat. Bulevardul pe care mergeam, devenise pentru mine o adevărată galerie a mizeriei.

La ușa unei biserici, un bătrân după îmbrăcăminte, român, — după vorbă, un înstrăinat, — îmi răspunse ceva pe rutenește. Era orb și sta îngununchiat în mocirla ce se făcuse pe trotuar din pricina zăpezii frământate de umblet. Într'o mână ținea o cruce veche de lemn, înfășurată cu o

sfială vecină cu umilința, cu rușinarea. Parecă-ți spunea cum din om cu stare a ajuns pe drumuri... fără vina lui.

La întoarcere, în centrul orașului, văd o adunătură de lume. Rezemat de peretele tapetat cu marmoră al «căsi bogatului» — sus citeam în litere luminoase «Café Astoria» — un mic Lazăr din cei cari vând ziare pe stradă, galben, în picioare cu o formă de încălțăminte ce păreau a fi ghete, îmbibate cu apă ca un burete, nu mai avea nici lacrimi să plângă. Se va fi convins bietul că e zadarnic. Întreb lumea ce are? Mi se răspunse cu ridicături din umeri. Mă adresez lui. Îl întreb dacă-i bolnav, dacă-ie foame... Își ridică chipul blazat de descărăjare spre mine și-mi răspunse într'o nemțească stricată. Era un copil al nimănui, un înfrânt mai mult ce sporește armata desmoșteniților vieții.

Drumul ce mai aveam de făcut

până acasă, a fost un calvar. Înaintea ochilor îmi defilau *chipurile de ceară văzute în galeria mizeriei*. O întrebare răstăcită cine știe din ce ungher al subconștientului care păstra amintirea unui fals cerșetor pe care l-am văzut intrând în crâșmă să bea mila mea și a altora, veni să-mi clatine încrederea în cele văzute.

Am alungat-o curând și departe și-am crezut în suferința lor, — că-i de crezut și de alinat.

Sabin Siblanu.

Un tinăr care și-a permis să înjure în public de cele sfinte, a fost de curând pedepsit cu închisoare de șase luni, plus o amendă considerabilă. Păcat că asemenea lecție nu se dă și în țara noastră. Lecția usurătoare s'a dat la o judecătorie din patria dictatorului Italiei.

puse de stăpânitorii de tristă memorie, la anul 1879. De atunci până în clipa dia urmă a vieții, purtând pe umerii săi ani 86, învățând și propovăduind cuvântul Domnului cu zel apostolic, și înfruntând aspra viață a văduviei timp de 38 ani, a servit sfânta biserică și neamul, ca preot adânc treaz și cumpătat, nerăvnițor de câștig, și conservator al datinilor bune strămoșești.

Slujba înmormântării a fost săvârșită în 27 Decembrie, de P. P. C. Sa părintele protopop Dr. D. Borcia, asistat de un sobor de preoți, după care trupul neînsuflețit al vrednicului slujitor al altarului a fost coborât în cripta familiară spre veșnică odihnă, plâns de iubitul său, prof. I. Isacu, fiica sa Maria, nepoți și nepoate, și de poporul credincios pe care l-a păstorit timp de 53 de ani. Odihnească cu dreptii!

Un asistent.

Probleme, fapte, comentarii

Sistemul politic și morala. —

Ani întregi s'au scurs, de când părintele Ioan Lupaș, profesor universitar și membru activ al Academiei, om de perfectă cinste, este acuzat, spre batjocorirea celei mai elementare dreptăți, că în calitatea sa de fost ministru al sănătății, [căci la culte nu l-a admis sfârșirea politică], ar fi încasat un comision de milioane în afacerea murdară „a siringilor”, descoperită la departamentul său.

Cel nedreptățit la culme, a cerut stăruitor și neînduplecat să se facă lumină în afacerea scandalosă, și să fie pedepsiți, cum merită, toți făptuitorii ei.

Toată truda și opintirile părintelui Lupaș, pe lângă multele promisiuni ce i s'au dat pentru a se lămurii în sfârșit păcătoșenia dela ministerul sănătății, au fost și au rămas zadarnice.

Acum o scrisoare deschisă către dl ministru președinte, Iuliu Maniu, publicată în *Universul* de către părintele I. Lupaș, descrie istoricul alergării sale după dreptate, lăsând aprețierii guvernului să lămurească toată chestiunea, pedepsind pe vinovați. Scrisoarea deschisă mărturisește, că sânt persoane, care știu precis cine a încasat comisionul, și că se cunosc atât numele șperțarilor, cât și al băncii prin mijlocirea căreia și-au încasat șperțurile.

Așteptăm răbdători, să vedem ce va face guvernul nu numai pentru a da satisfacție celui pe nedrept năpăstuit timp de cinci ani, ci și în interesul moralei publice. Este, mai pe sus de toate, o generală dorință, ca sistemul politic al cocoloșirilor să înceteze în sfârșit.

Problema secuizării românilor formează subiectul unui studiu, apărut acum în broșură, datorit dlui G. Popa-Lisseanu: [Secuii și secuizării românilor, București, tipografia „Universul”. O broșură de 62 pagini, prețul 30 lei].

Autorul arată că secuizarea românilor [maghiarizarea lor] s'a făcut mai întâi prin *catolicizarea* clasei conducătoare, a nobililor, pe vremea regilor mai vechi maghiari, reprezentanți ai papalității în Ungaria; în al doilea rând, în epoca principilor ardeleni, prin legile draconice ale vremii; și în urmă, în ultimele două secole, prin maghiarizare forțată din partea stăpânirilor asupritoare.

E adevărat, că și în zilele noastre de astăzi se mai ivesc cazuri, însă rari, de secuizare. Impotriva pierderilor de elemente românești în partea locului, își împlinesc datoria — în împrejurări destul de nefavorabile — atât preoțimea, cât și învățătorimea localnică, salvând dela completul dezastru cel puțin o parte din elementul românesc al regiunii, pentru a cărei situație reală, dl G. Popa-Lisseanu aduce, și sperăm să mai aducă, prețioase contribuții.

Asupra interesantei sale broșuri vom reveni.

Earăș opt clase. — Experimentarea cu reducerea liceului la durată de 7 ani și cu înființarea anului universitar „de pregătire”, n'a dat alt rezultat decât o mare desiluzie: pe urma pripitelor dispoziții, după trei ani de aplicare, școala s'a ales cu o reformă total greșită și cu nimic justificată. S'a dovedit, în cursul celor trei ani, că nu trebuia ruptă, în acest fel, continuitatea în mersul învățământului.

S'a revenit, prin urmare, nu prea târziu, la vechea și obișnuită formă a liceului cu opt clase. — Dacă se va reveni și asupra modificării în ceea ce privește caracterul exagerat *intelectualist* al școalelor de astăzi, cu programele lor povarnice, și mai ales dacă problema școalei va fi concepută din punct de vedere al caracterului *religios-moral*, statul nostru creștin și poporul său, inspirat de de acest ideal, vor avea foloasele dorite și cu drept cuvânt meritate.

Profesor al facultății teologice din București a fost numit dl *Nichifor Crainic*, fost profesor la facultatea teologică din Chișinău. Tinerimii universitare, a facultății teologice din capitala țării, i se dă astfel un adevărat educator, de care în deosebi astăzi, după anii războiului, are trebuință neapărată.

Modest, harnic, inteligent și bun ortodox, profesorul *Nichifor Crainic*, cultivând în toată vremea munca cinstită, admirat de prieteni și temut de adversari ai săi și ai bisericii, va ști de sigur să samene, în sufletele tinerești, sămânța bine roditoare.

Generația studentescă, de sub înrăurirea creștină ortodoxă a distinsului profesor, îi va aduce la vremea sa — nu ne îndoim — în treg prinosul ei de mulțumire și recunoștință.

Un colaborator al lui Șaguna, secretarul de stat *Gheorghe Ioanovici de Dulău și Valea Mare*, Cluj, tipografia „Cartea Românească”, 1932, este titlul publicației dlui profesor *D. Braharu*, dela Seminarul pedagogic al universității din Cluj. — Rostul acestei publicații este ascoate la iveală meritele

INFORMAȚIUNI

Moartea unui bun și mare român. În 29 Decembrie 1932 a încetat din viață, în vârstă de 71 ani, *Ion C. Grădișteanu*, senator de drept, fost ministru, fost președinte al ligii culturale, unul dintre cei aleși, care ca membru al „Asociațiunii naționale” a lucrat cu însuflețire pentru înfăptuirea idealului național al românilor. Prieten credincios al fraților săi subjugăți, s'a interesat totdeauna de situația românilor de sub stăpâniri străine, căutând să i sprijinească pe toate căile în acțiunile lor politice și culturale. Românii, în veci recunoscători, din Ardeal, unde răposatul îndrăznise să se arate chiar și pe vremea procesului memorandist, regretă adânc moartea curajosului luptător naționalist și a patriotului de mare caracter. Odihnească în pace!

Alegere de protopresbiter. În 29 Decembrie anul 1932 s'a întrunit în Hunedoara adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al protopopiatului Hunedoara, sub prezidiul comisariatului consistorial Dr. George Proca. La adunare au participat 28 membri. Preotul *Nicolae Suci* din Hunedoara a întrunit 24 voturi, iar 4 bile au fost albe.

Un calcul interesant. Ziarele *Calendarul*, *Universul*, *Curentul* și *Cuvântul* au scos de sărbători împreună 92 pagini mari ceea ce ar face o carte format 4°, de 368 pagini sau una format 8°, de 736 pagini. O bună parte din această bogăție de hârtie e ocupată de recame uriașe.

Noul tarif de călătorie pe c. f. r., ce va fi aplicat dela 1 Februar 1933, prevede o reducere a taxelor. Reducerea va fi mai mare la biletele de clasa I și II, mai mică la cele de clasa a treia! Va fi însemnând și aceasta o lature a democrației de astăzi?

ȘTIRI LOCALE

Rescumpărări. Domnul *Ioan Stanciu*, m. zugrav, își rescumpără felicitările de ziua onomastică dăruind 100 lei Fondului pentru ajutorarea ucenicilor dela meserii a. ministru de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu. — Dnul *Ioan Marcu*, conducătorul Bibliotecii arhidiecezane, își rescumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 200 lei Legatului „*Iosif și Paraschiva Marcu*”, administrat de Societatea română de înmormântare din Sibiu.

CARTI ȘI REVISTE

Un colaborator al lui Șaguna, secretarul de stat *Gheorghe Ioanovici de Dulău și Valea Mare*, Cluj, tipografia „Cartea Românească”, 1932, este titlul publicației dlui profesor *D. Braharu*, dela Seminarul pedagogic al universității din Cluj. — Rostul acestei publicații este ascoate la iveală meritele

românului bănățean *Gheorghe Ioanovici*, (răposat în 10 Ianuar 1909 la Budapesta), merite dobândite pe teren bisericesc-național, „scoțându-l astfel din uitarea ce s'a așternut tot mai greu peste memoria acestui om de bine”. În al treilea articol al publicației, autorul se ocupă, pe temeiul documentelor, de contribuția lui Gh. Ioanovici la recunoașterea prin lege a mitropoliei ortodoxe române transilvane și la pregătirea și sancționarea statutului organic, arătând că *Ioanovici bănățeanul*, om cu multă trecere în cercurile înalte din Budapesta de pe vremuri, a fost un bun fiu al neamului românesc și a adus serviciu real bisericii sale.

Lucrarea dlui *D. Braharu* se prezintă ca un concis istoric al luptei pentru restaurarea mitropoliei noastre ardeleni.

Țara Bârsei, revista brașoveană, condusă de profesorul *Ax. Banciu*, intrând în anul al cincilea de apariție, continuă să publice articole și informații prețioase și interesante. În primul număr, pentru Ianuar-Februar 1933, aflăm valoroase contribuții, semnate de dnl: *A. A. Murășanu*, *G. Bogdan-Ducă*, *Ștefan Pop*, *C. Lacea*, *Ax. Banciu* ș. a. — Abonamentul: 260 lei pentru un an, [achitat decursiv 300 lei]. Redacția: Brașov, strada Mureșenilor 22, I.

Poșta redacțiunii

Păr. Dr. T. P. în O. S'a dispus, conform dorinței, înregistrarea între abonați. Veți binevoi a trimite administrației costul abonamentului. Notițe și scurte informațiuni primim cu plăcere.

Nr. 354/1932 prot.

(81) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III *Hendorf* cu filia *Netuș*, protopopiatul *Sighișoara*, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție a lui în „*Telegraful Român*”.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Casa parohială constând din 2 camere, cancelarie, bucătărie, cămară și pivniță, plus edificii economice și grădină.
3. Sesiune parohială 12 jug. 829 st. □ arător și fânaș.
4. Dela comuna politică *Hendorf* 12 stânjini lemne de foc, iar dela filia *Netuș* 2 stânjini; pentru fasonarea și transportarea lemnului din *Netuș* preotul plătește 400 lei în prezent; în viitor după prețurile ce vor fi.
5. Stola uzitată în parohie.
6. Dela fiecare familie câte 1 dublu decalitră porumb sfărmit, iar dela neorustici câte un decalitră.

Reflectanții îndreptățiți își vor înainta subsemnatului oficiu petițiile de concurs însoțite de documentele necesare în termenul deschis și în acelaș termen se vor prezenta și în parohie în biserică la sf. Liturghie. Oficiul protopopesco ort. rom. *Sighișoara* în înțelegere cu consiliile parohiale din *Hendorf* și *Netuș*.

Sighișoara, 9 Decembrie 1932.

Emilian Stoica
protopop.